

YUVA

Durdurulamayan zamanı avutmak için havada asılı kalmış yağmur sonrası bir toprak kokusu çarpıyor yüzüme salona içeri girer girmez. Beni kendime getiren biraz da içimi burkan bir koku bu. Acıların birbirine akarak bölüşüldüğü, bölüşüldükçe azaldığı bu yuvada, tuhaf bir iç güdüyle kendi içine kapanmış, Bir tablo suskunluğunda bekleyen bu kadar çok insanı bir arada görünce, onlar için zamanın hiç geçmediği, biriktirdikleri hikayeleri anlatacak birilerini bulamayacakları hissine kapılıyorum nedense. Üzerlerindeki tiril tiril kıyafetlere, çiçeklenmiş yüzlerine bakılırsa önceden hazırlanmış hepsi sanki ziyaret günü için. Düğüne hazırlanır gibi. Özlediklerine kavuşacakmış gibi yani. Ben, acının insanları birbirine böylesine sağlam bağlarla bağlayabileceğini bilmiyordum. Nasıl olup da hayata tutunabildiklerini, birbirine sıkı sıkıya kenetlendiklerini. Bilmiyordum buraya gelene kadar. Gözlerindeki ışığı görene kadar.

Anneannem, mor damarlı ellerini birbirine kenetlemiş huzurla uyukluyor pencere önündeki kanepede. Karşısındaki sandalyeye oturmuş, uykunun efsunlu kollarından sıyrılıp uyanmasını beklerken yüzüne bakıyorum uzun uzun, dikkatlice. Uyanıp beni gördüğünde nasıl karşılayacağından emin değilim. Korkuyorum bir yandan da. Yıllar olmuş gelmemişim, annem gibi sormamışım halin nicedir diye. Salonun içinde gezdirirken bakışlarımı ara ara kontrol ediyorum, ne zaman uyanacak diye? Uyandığında onu nasıl bir halde bulacağımdan çok hiç bulamamaktan korkuyorum daha çok. Dokunsam mı, seslensen mi karar veremiyorum.

Neden sonra gözlerini yavaş yavaş aralayıp yüzüme bakıyor. Göz bebekleri, her uzvuna nüfuz etmiş, ihtiyarlara has o bildik yavaşlığa tezat her şeyi biliyormuş, anlıyormuş gibi yaldır yaldır parlıyor. Ait olmadığı bu dünyaya aidiyet hissi ile sıkı sıkıya bağlanmasına, kendine yeni bir hayat kurma çabasındaki ısrarına, içini ezen düşünceleri bir yana koyup mutlu görünmesini garipsiyorum. Ters tutulmuş bir dürbünden bakıyor gibi geliyor dünyaya. Salonu dolduran diğerleri gibi. Ne güzel!

Beni fark edenlerin çehresinde sanki yağmur uykusundan yeni uyanmışlar gibi minnettara bir tebessüm beliriyor. Onların ziyaretçisi olmamı ister gibi hani, özlemlerini dindirecekmişim gibi yani. Selam durmuş tören kıtası gibi kıpırtısız beklerken, beklenmedik anlarda duyulan bir şaşkınlıkla bakıyorlar yüzüme. Hepsini selamlıyorum tek tek. Anneannem, rengi uçmuş dudaklarını kıpırdatıp titrek sesiyle “Hoş geldin kızım.” diyor, “dikilme öyle, gel otur şöyle.” Sandalyeden kalkıp oturuyorum hemen yanı başına. Yüzündeki

manayı ne okuyabiliyor ne de içimden geçenleri söyleyebiliyorum. Sanki hiç buraya gelmemiş, evinden ayrılmamış, dingin halini görünce rahatlıyorum biraz.

Yüzünde çözülmesi zor duygular dalgalanırken, geceleri uyku tutmadığından, yemeklerle arasının iyi olmadığından bahsediyor. Bir ara susmasını fırsat bilip, “Anneanne,” diyorum, “ne çok arkadaş biriktirmişsin ne güzel!” Gözlerinin içi ışıltıyor bunu duyunca. Yerinden doğruluyor. Boğazını temizliyor sonra. “Pir Hünkar’ın yolundan gittik. **Bir olduk, iri olduk, diri olduk,** * sonunda da başardık işte. Sen de ne güzel söyledin canımı içi.” diyor. Seviniyorum ben de. Hayata, birbirlerine sevgi ve muhabbetle bakarak tutunabiliyorlardı demek ki.

Geçmişe bakmıyor dönüp. Yok sayıp geçiyor ne güzel. Çocukluğumdaki beni şefkatle sarıp sarmalayan artık suyu çekilmiş ellerine ara ara değdirip bırakıyorum ellerimi. Gözlerini gözlerime diyor; belki karşılık veriyor gülümsememe, emin olamıyorum. Fakat o an bir şey oluyor belki de bir şey düşünüyor. Hüzün desen değil. Özlem desen değil. Epey sonra bile anlamlandıramayacağım bir şey. Uzunca susuyor. Dışardaki dünyadan farklı, tuhaf bir gerçeklik var burada. Neden şimdiye kadar gelmediğimi, gelemediğime hayıflanırken hatırlıyorum.

Beş yaşlarındaydım, anneannemi buraya bırakıp giderken. Ben aslında böyle olacağını hiç düşünmemiştim annemle güle oynaya evimize dönerken. Bir paket gibi bırakıp gittiğimizde yani. Gececekti tüm bunlar. Belli bir süre kalacak, sonra dönecek yanımıza. Ama yanılmışım. Ne isyan etmişti anneannem ne de sitem. Anneannemin burada olmasının en çok annemin işine yaradığını sonradan fark ettim ben. Uğraşamazdı onunla, işi başından aşkındı annemin. O zaman annem, bana sorsa, “Anneannen kalsın mı biz de” deseydi mesela. “Bırakmayalım başka yerlere.” deseydi. O kadar, o kadar çok sevinirdim ki... Demedi.

Dışarıdaki huzursuz hareketliliğin yerini huzurlu bir sessizlik almış burada. Kalın gövdeli süs bitkilerini andıran bedenleriyle ayrı köşelere kümelenmiş, eskimiş zamanın içinden mutlu mesut hepsi. Sanki başka bir dünyanın kapısında, geçmişi unutmuş, olmayan bir geleceği bekliyorlar suskunluğu çoğaltan kıpırtılar içinde. Belki de unutmak istiyorlar geçmişi. Geçmişin acılarını. Buraya neden geldiler, kim getirdi bilmiyor kimse. Bilmek istemiyorlar belki de.

Mütemadiyen koşturan koşturmakla yetinmeyip ısrarla hepsini hayatın içinde tutmaya çalışıyor görevliler. Dört dönüyorlar. Salonun bir köşesinde duran şövalenin başında, elindeki fırçayı rastgele tuvale süren, fötrlü adama takılıyor gözüm. Ara ara mütebessim ifadeyle

anneanneme bakıyor gibi geliyor fırçasını boyaya batırıp çıkarırken. Anneannem de bakışını esirgemiyor, kısık gözlerini adama gözünü değdirip yere bırakıyor. Esnekliğini yitirmiş köseleyi andıran dudağını ara ara diliyle ıslatması dikkatimden kaçmıyor. Nedense garibime gidiyor bu durum. Bakıyor anneannem özlemlerle. Rotasından şaşmış gemisine sığınacak bir liman arayan kaptan gibi bakıyor.

Huzurlu bir sessizlik akarken aramızda, anneannem, “Biliyor musun?” diyor, “insanlarda vefa diye bir şey kalmadı yavrum. İnsan dediğinde utanma olmalı biraz. Kalp gözüyle her şeyi görebilir oysa insan.” Eliyle şapkalı adamı işaret ederek, “Bak!” diyor neşeyle, “benim resmimi yapıyor, neredeyse bitmek üzere.” Güneşte unutulmuş bir tuvali andıran solgun yüzünde çiçekler pıtır pıtır açılıyor bunu söylerken. Onu ilk defa böyle heyecanlı görüyorum. Merak edip fötrlü adama başımla selam verip yaklaşıyorum yanına. Tuvale bakıyorum dikkatlice. Anneanneme hiç benzemiyor bitmek üzere olan resim. Gençlik fotoğrafı gibi daha çok. Şaşkınlığımı saklayamıyorum. Peki bu adam da neyin nesi şimdi diye düşünmeden edemiyorum kendi kendime.

Başında iğne oyalı krem örtüsü, yüzünde daima muhafaza edebildiği temiz tebessümü, gözlerinde her mevsim taşıdığı bahar kokusuyla “Ne iyi ettin gelmekle canım benim.” diyor. Usul usul ama sıcacık cümleleri. Tabii ya. Haklı. Ne iyi ettim gelmekle. Hep böyle olmasını hayal ediyordum. Hep anneannemle dertleşeyim yani. O anlatsın ben dinliyorum. Özleyince böyle olsun istiyor insan. Ben de öyle olsun istiyordum. Bir ara kaşlarını indirip kaldırıyor, sonra saçlarına götürüyor. Ne oldu da bu kadar beyazlamışlar. Yüzünde pencereden sızan güneşin solgun ışıkları dans ediyor. Sonra birden içinden bir parça sökülüyormuş gibi hüzünlü sesiyle “Bizimkiler yine ortada yok ne zamandır.” diyor. Bizimkiler olarak annemi kastederek. Yaşadığı tatsız hatıralar hafızasında tazeliğini yitirmediğini anlıyorum bunu söyleyince. “Gönlünde yer açamayan evinde nasıl yer açsın yavrum.” diyor sonra. Sanki sitem eder gibi, öfkesini kumar gibi söylüyor bunu. İnsan bir şey söylemeye çekiniyor bazen. İnsan bir şey söyleyemiyor bazen. Yüzündeki tebessüm yerine bungun bir ifade oturuyor. Ailemizden geriye kalan bizler, ben ve anneannem yani, bizi bir arada tutacak bir tutkal arıyoruz burada sanki. Anneannem, duruyor bir süre. Birden, hüzün kıymıkları ruhuna batıyor gibi göz kenarlarını iyice buruşturup kafasını sallıyor.

“Son zamanlarda uyku tutmuyor bir türlü. Gerçekten! Yemek de yemek istemiyorum,” diyor, “canım çekmiyor yani!” Dalıp gidiyor sonra. Nereden aklıma geldiyse “Anneanne.” diyorum, “özlüyor musun hiç dedemi?” Gök mavisi gözlerinde, sevdalı bir hüzün dolaşiyor. Yüzüme bakıyor. Ne diyorsun der gibi. Keyifle çay içerken keyfini bozmuş gibi yani. Uzun

bir süre susuyor. İçinde ne fırtınalar koptuğunu, neler yaşadığını bilmiyorum. Bir hasret, bir içlenme sarıyor yüreğini. Dedemi özlediğini düşünüyorum başını öne eğmiş kıpırtısız beklerken. Belirsiz bir geleceğin tedirginliğini içinde istemeyerek çıkarıldığı bu yolculukta; paslı bir çivi söküyormuşçasına içi acırken, göz kenarlarındaki ıslaklığı özleme yoruyorum nedense. Dedemi hala yaşatarak, dönmeyecek bir adamı sabırla bekliyor gibi geliyor. Her an çıkıp gelecekmiş gibi. Hiç gitmemiş gibi. Mesut odalar arıyor hala onunla yaşayacağı. Bu halinden anlıyorum ki; özlemiş anneannem. Dedemi özlemiş. Özlenirdi gidenler, beklenip de tez vakitte gelmeyenler. Geride bırakılanlar. Geride kalmak mecburiyetinde kalanlar. Yaşanıyordu tüm bunlar; anneannemin yaşadığı gibi. Anıların ipine asılı kalıp gerçeğe dönemeyenler gibi hani. Bir süre sonra eliyle yüzünde yol yapmış ıslaklığı silerek, “Hünkâr’ımızın ne güzel söylemiş.” diye devam ediyor:

Malım mülküm, servetim, hepsi evde kaldı

Oğlum, kızım, akrabam, geçtiğim yolda kaldı

Dostlarımdan birisi benden hiç ayrılmadı

*Allah için yaptığım iyilikler ben de kaldı. ***

Bunu söylerken hayatının en değerli yerine koyduğu dedemi düşünüyor olmalı. Tuval başında resim yapan adama ne kadar benzediğini belki de. “Tekrar gelecek misin?” diye soruyor sonra mahzun bir sessizlik içinde bakarken yüzüme. Yalvarır gözlerle. Sesini kısarak, biraz da bana doğru yaklaşarak diyor bunu. Karşımda oturan kadın anneannem olmaktan çıkıyor, başka biri oluyor. Biliyorum ki, anneanneme sinmiş koku hüznün kokusu değil vefasızlığın kokusuydu. Bundan dolayı ki, ses etmeden izliyorum onu. Sanki anneannem yalnız değilmiş gibi... Sanki hiç yanından ayrılmamışım gibi... Sanki tüm bu halleri gelip geçiciymiş gibi... Öyle düşünüyorum. Bitecek yani, tüm bunlar bitecek. Annem gelip çıkaracak anneannemi buradan. Bekliyorum öylece.

Sevgi dolu sesiyle, “Bektaşî terbiyesi gördük kızım biz.” diyor. “**Kimsenin ayıbını arama, kendi ayıbını görür ol. Her ne ararsan kendinde ara,**” *** diye düşünenlerdendik.

Neden sonra, huzurevinin tombul kadın bakıcısı salona gelip müzedeki eşyaların üzerinde titreyen görevli titizliğinde inceliyor her birini. Ne yapalım iş bize kaldı edasıyla başını sallıyor beni görünce. Elindeki tepside üzerlerinde isim yazan ilaçları, şurupları kontrol ediyor. Sırayla içirmeye başlıyor. Gündelik rutinelere alışmış, söz dinleyen uslu bir çocuk hepsi bakıcının karşısında. Sıra anneanneme gelince, ağzını sonuna kadar açıp bekliyor.

Alışmış, yadırgamıyor. Bakıcı kadın, şurubu içirip ıslak mendille ağzını hızla silerek diğerlerinin yanına gidiyor. Bakıcının yanından ayrılmasını fırsat bilip “Anneanne,” diyorum, “haftaya yine gelirim.” Gözüne hüznün kaçmış gibi bakıyor. İçi yanıyor belli ki. Bunu kimse anlamıyor. Kendimi rahatlatmak istiyorum bunu söylerken. Oysa demezler mi “Bunca yıl neredeydiniz, demezler mi?”

Dışarda hava yavaş yavaş kararmaya yüz tutarken, ayrılma vaktinin geldiğini bakıcı kadının kaş işareti ile anlıyorum. Ilık bir öpücük kondururken yanağına, vefa yüklü bir tebessümle başımı okşuyor. Saç tarar gibi usul usul. Yaslıyorum başımı usulca omzuna. Hiç bitmesin istiyorum. Başını usulca döndürüp “Mümtaz’da olsaydı şimdi!” diyor tuvalin başındaki adama bakarak. Hayal dünyasının derin odalarına giriyor yine Çıkacaksın buradan diyemiyorum, çıkamayacağını, çıkmak istemeyeceğini biliyorum çünkü.

Beklenenlerin gelmemesinin hayal kırıklığıyla bana bakıyor hepsi birden salondan çıkarken. El sallıyorum hepsine. Bir ses duyuyorum arkamdan sonra. Başımı usulca çevirip bakıyorum. İçimde bir şeyler cız ediyor o an. İçim yanar gibi değil de yüreğimin dal ucu titrer gibi yani. Bakıcı kadına parmağıyla gel işareti yapıyor ısrarla anneannem. Ses etmeden gidiyor yanına o da. Kadının kolundan sertçe çekip kulağına fısıltıyla bir şeyler söylüyor. Ne dediğini merak ediyorum.

Salondan dışarı çıkıp bakıcı kadının gelmesini bekliyorum heyecanla. Oflayarak çıkarken salondan yaklaşıyorum yanına. Soruyorum anneannemin ne dediğini. Duruyor bir süre. Bir bana bir salona bakıyor. “Kızım üvey ama torunum değil?” dedi diyor anlamaz gözlerle.

Dışarı çıkıyorum. Yağmur çoktan döktürmeye başlamış. Derin bir nefes alıyorum. Sadece ikimizin bildiği bir sırrı kimseyle paylaşmamaya karar veriyorum.

* ... ** ... *** ... HACI BEKTAŞ VELİ